

1 TEMMUZ 2013 TARİHİNDEN İTİBAREN UYGULANACAK ASGARİ ÜCRET VE SOSYAL GÜVENLİKLE İLGİLİ TABAN VE TAVAN ÜCRETLERİ

ÖZET : 01.07.2013 - 31.12.2013 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücretle ve sosyal güvenlikle ilgili taban ve tavan ücretlerine ilişkin açıklama ve hesaplamalar

A- 2013 YILINDA UYGULANACAK ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi uyarınca, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirlenmesi gerekmektedir. Uygulamada da bu Kanun hükümlerine uygun olarak her yıl ya da altı ayda bir asgari ücret belirlenmektedir.

2013 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 29 Aralık 2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 27/12/2012 tarihli ve 2012/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI ile belirlenmiştir. Buna ilişkin açıklamalarımız 03.01.2013/20 sayılı Sirkülerimizde yer almıştı.

Bu Sirkülerimizde asgari ücret ve **sosyal güvenliğe ilişkin taban ve tavan ücretler konusunda bilgiler yer almaktadır.** Bu yıl uygulamasında da asgari ücret artışı iki döneme yayıldığından,

01.07.2013 - 31.12.2013 Tarihleri Arasında Uygulanacak asgari ücret, 2012/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

YAŞ	01.07.2013 -31.12.2013	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	34,05 (otuzdörtüsfirbeş)	1021,5
16 yaşını doldurmamışlar için	29,25 (yirmidokuzyirmibeş)	877,5

Bu durumda 16 yaşından büyük bir işçiye ödenecek net asgari ücret tutarı aşağıdaki gibi olmaktadır.

16 YAŞINI DOLDURMUŞ İŞÇİLER İÇİN ASGARİ ÜCRETİN NETİ HESABI	
ASGARİ ÜCRET	1021,5
(-)İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%14)	143,01
(-)İŞSİZLİK SİGORTASI İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%1)	10,22
(-)GELİR VERGİSİ (%15)	56,84
(-)DAMGA VERGİSİ MİKTARI (%07,59)	7,75
(+)ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	73,4
KESİNTİLER TOPLAMI	217,82
ASGARİ ÜCRETEN NET ELE GEÇEN	803,68

Bu dönemde 16 yaşından küçük bir işçiye ödenecek net asgari ücret tutarı ise aşağıdaki gibi olmaktadır.

16 YAŞINI DOLDURMAMIŞ İŞÇİLER İÇİN ASGARİ ÜCRETİN NETİ HESABI	
ASGARİ ÜCRET	877,5
(-)İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%14)	122,85
(-)İŞSİZLİK SİGORTASI İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%1)	8,78
(-)GELİR VERGİSİ (%15)	38,48
(-)DAMGA VERGİSİ MİKTARI (%07,59)	6,66
(+)ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	73,4
KESİNTİLER TOPLAMI	176,77
ASGARİ ÜCRETEN NET ELE GEÇEN	700,73

B-Öğrenci ve Çıraklara Ödenecek Asgari Ücret

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun (**Değişik : 13/2/2011-6111/64 md**) 25'inci maddesine göre işletmelerde meslek eğitimi gören örgün eğitim öğrencilerine, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30'undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30'undan aşağı ücret ödenmemektedir. Buna göre **01.07.2012 - 31.12.2012 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret (% 30) aşağıdaki gibidir.**

	01.07.2013 -31.12.2013	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	10,215	306,45
16 yaşını doldurmamışlar için	8,775	263,25

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca "Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır." Ayrıca Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/12'nci maddesi uyarınca da 3308 sayılı Kanuna tabi olan çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri gelir vergisinden istisna edilmiştir¹.

C-Sosyal Güvenliğe İlişkin Taban ve Tavan Ücretler

01.10.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 82 nci maddesinde², bu Kanun gereğince

¹ Madde 23 – (Değişik: 24/12/1980 - 2361/17 md.)

Aşağıda yazılı ücretler Gelir Vergisinden istisna edilmiştir.

...

12. 3308 sayılı Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanununa tâbi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri.⁽¹⁾

² Günlük kazanç sınırları

MADDE 82- (Değişik birinci fıkra: 13/2/2011-6111/39 md.) Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan **günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır.**

Günlük kazançları yukarıdaki fıkrada belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.

İkinci fıkraya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Sigortalıların bu Kanunun 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için

alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı olarak belirlenmiştir.

Ancak, 5510 sayılı Yasanın 4/c maddesinde belirtilen kamu görevlileri için herhangi bir tavan bulunmamaktadır.

Bu durumda, 01.07.2013 -31.12.2013 tarihleri itibariyle sosyal güvenlik primine esas taban ve tavan ücreti aşağıdaki gibi olmaktadır.

1-16 Yaşından Büyükler İçin:

16 Yaşından Büyükler İçin		
Sınırlar	01.07.2013 -31.12.2013	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	34,05	1.021,50
Tavan Ücret (üst sınır)	221,325	6.639,75

belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında sigortaliya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmez.

2- 16 Yaşından Küçükler İçin:

16 Yaşından Küçükler İçin		
Sınırlar	01.01.2013 -30.06.2013	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	27,97	839,10
Tavan Ücret (üst sınır)	181,805	5.454,15

3- Öğrenci ve Çıraklar İçin (% 30)

a) 16 Yaşından Büyükler İçin:

16 Yaşından Büyük Öğrenci ve Çıraklar İçin (%30)		
Sınırlar	01.07.2013 -31.12.2013	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	10,215	306,45
Tavan Ücret (üst sınır)	66,3975	1.991,93

a) 16 Yaşından Küçükler İçin:

16 Yaşından Küçük Öğrenci ve Çıraklar İçin (%30)		
Sınırlar	01.07.2013 -31.12.2013	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	8,775	263,25
Tavan Ücret (üst sınır)	57,0375	1.711,13

3308 sayılı Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Bakanlık ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekle karşılanır.

Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dahil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82 nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilir. Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı

alınmaz ve 102 nci madde hükümleri uygulanmaz. (5510 sayılı Kanun md.80-1/d).

Sigortalının aynı ay içinde birden fazla işyerinde çalışması hâlinde, o aydaki toplam prim ödeme gün sayısı 30 gününü geçemeyecektir.

Diğer taraftan, saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, belirlenen alt sınır olmaktadır. Ancak, bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşacaktır.

Öte yandan 5510 sayılı Yasada;

- i-** 5510 sayılı Yasanın 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,
- ii-** Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutulular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumları,
- iii-** 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri Yüksek Öğretim Kurumu,

prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmışlardır.

Ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanacaktır.

İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak, işveren ve sigortalı

arasında kısmi süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacaktır. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilecektir.

D-Sigorta Primlerine Tabi Olmayan Ödemeler:

5510 sayılı Yasanın 80 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) alt bendi uyarınca

- i- Ayni yardımlar,
- ii- Ölüm,
- iii- Doğum ve evlenme yardımları,
- iv- Görev yollukları,
- v- Seyyar görev tazminatı,
- vi- Kıdem tazminatı,
- vii- İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- viii- Keşif ücreti,
- ix- İhbar ve kasa tazminatları
- x- Sosyal güvenlik kurumunun ca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek;
 - a) *Yemek,*
 - b) *Çocuk ve aile zamları,*
- xi- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları,

prime esas kazanca tabi tutulmayacaktır.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışında;

- i- Her ne adla yapılırsa yapılsın **tüm ödemeler** ile
- ii- **Ayni yardım** yerine geçmek üzere yapılan **nakdi ödemeler,**

prime esas kazançta tabi tutulacaktır. Ayrıca, diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Yasanın uygulanmasında dikkate alınmayacaktır.

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek olan; yemek yardımları, çocuk zamları ve aile aile zamlarının prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmayacağı hükmü bulunmaktaydı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kanunda tanınan bu yetkisini kullanarak, 29 Ocak 2004 tarih ve 25361 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Tebliğde düzenleme yapmıştır. Ancak, 5510 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten sonra bugüne kadar, Sosyal Güvenlik Kurumunca, bu konuda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

E- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİMLERİ

İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. 5510 sayılı Yasanın 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilenlerden, Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınmaktadır. Sigortalıların prime esas kazanç ile ilgili olarak beyanda bulunmaları esastır. İsteğe bağlı sigortalılıktaki prime esas kazançlar ile prim ödeme gün sayıları kısa vadeli sigorta uygulamalarında dikkate alınmaz (5510 sayılı Kanun md. 52).

Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü tarafından yapılan asgari ücret hesaplamaları ilişikte verilmiştir.

Saygılarımızla...

